

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
2012	2013	(mill. kr)	2013	2012
		Utlån fordelt på fordringstype		
-	-	Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)	1.877	1.901
10.250	11.547	Kasse-/drifts- og brukskreditter	11.547	10.250
3.759	3.277	Byggelån	3.274	3.153
58.455	62.207	Nedbetalingslån	63.605	59.639
72.464	77.030	Brutto utlån og fordringer på kunder	80.303	74.943
-407	-428	Nedskrivninger	-467	-439
72.057	76.602	Utlån og fordringer på kunder	79.836	74.504
		Utlån fordelt på markeder		
32.618	36.632	Lønnstakere	38.724	33.828
39.760	40.129	Næringsfordelt	41.287	41.002
87	269	Offentlig	291	113
72.464	77.030	Brutto utlån og fordringer på kunder	80.303	74.943
-407	-428	Nedskrivninger	-467	-439
72.057	76.602	Utlån og fordringer på kunder	79.836	74.504
		Herav ansvarlig lånekapital		
48	48	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	48	48
48	48	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	48	48
		Herav		
565	820	Utlån til ansatte	1.044	713
		I tillegg		
29.348	30.516	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS	30.516	29.348
848	765	- herav utlån til ansatte	972	1.069
618	1.221	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS	1.221	618

Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder.

Fordeling på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 12 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

Engasjement inkluderer brutto utlån, rembursert og ubenyttede garantier.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprisering av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement. Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste 12 måneder. Forventet tap ligger innenfor de styrevedtatte rammene for maksimalt forventet tap.

Gruppevis nedskrivninger beregnes med utgangspunkt i kunder som har migrert negativt siden innvilgelsestidspunktet, men hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet.

Historikk er omarbeidet i samsvar med nye beregninger for estimert mislighold. Jfr. note 3 Risikoforhold, i avsnitt om misligholdssansynlighet.

Morbank			Konsern	
2012	2013	Engasjement fordelt på risikogruppe	2013	2012
42.325	46.680	Laveste risiko	46.927	42.635
20.920	22.631	Lav risiko	23.418	21.646
17.697	16.275	Middels risiko	17.816	18.456
4.230	3.644	Høy risiko	4.008	4.580
1.563	1.988	Høyeste risiko	2.321	1.910
417	457	Mislighold*	543	517
87.152	91.676	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	95.033	89.744

Morbank			Konsern	
2012	2013	Brutto utlån fordelt på risikogruppe	2013	2012
35.681	40.120	Laveste risiko	40.363	35.982
17.760	19.132	Lav risiko	19.907	18.453
13.986	12.210	Middels risiko	13.695	14.693
3.178	3.108	Høy risiko	3.464	3.518
1.464	2.023	Høyeste risiko	2.352	1.803
394	438	Mislighold *	523	494
72.464	77.030	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	80.303	74.943

*) Engasjement med individuell nedskrivning har risikogruppe mislighold.

Morbank			Konsern	
2012	2013	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på risikogruppe	2013	2012
7	9	Laveste risiko	9	7
20	15	Lav risiko	15	20
48	49	Middels risiko	51	51
33	40	Høy risiko	42	35
30	17	Høyeste risiko	24	36
17	14	Mislighold	21	23
155	144	Sum forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	163	173

Banken selger godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt, og godt sikrede næringslån til Næringskreditt. Dette er et tiltak for å sikre langsiktig finansiering på konkurransemessige vilkår. Provisjonen (margin) av disse lånene blir inntektsført i resultatregnskapet under provisjonsinntekter. Tabellene nedenfor viser risikoklassifiseringen av disse engasjementene.

Morbank			Konsern	
2012	2013	Engasjement solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	2013	2012
29.420	30.583	Laveste risiko	30.583	29.420
3.228	3.302	Lav risiko	3.302	3.228
868	1.029	Middels risiko	1.029	868
144	190	Høy risiko	190	144
115	182	Høyeste risiko	182	115
13	2	Mislighold	2	13
33.789	35.288	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	35.288	33.789

Morbank			Konsern		
2012	2013	Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	2013	2012	
25.013	25.846	Laveste risiko	25.846	25.013	
3.199	3.278	Lav risiko	3.278	3.199	
863	1.017	Middels risiko	1.017	863	
144	190	Høy risiko	190	144	
115	182	Høyeste risiko	182	115	
13	2	Mislighold	2	13	
29.348	30.516	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	30.516	29.348	

Morbank			Konsern		
2012	2013	Engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	2013	2012	
150	307	Laveste risiko	307	150	
157	657	Lav risiko	657	157	
311	257	Middels risiko	257	311	
618	1.221	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	1.221	618	

Morbank			Konsern		
2012	2013	Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	2013	2012	
150	307	Laveste risiko	307	150	
157	657	Lav risiko	657	157	
311	257	Middels risiko	257	311	
618	1.221	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	1.221	618	

Fordeling på sektor og næring

Morbank			Konsern		
2012	2013	Engasjement fordelt på sektor og næring	2013	2012	
34.433	39.479	Lønnstakere o.l	40.867	35.674	
568	805	Offentlig forvaltning	828	595	
6.974	6.838	Jordbruk,skogbruk, fiske og fangst	6.992	7.144	
3.157	3.239	Havbruk	3.371	3.282	
3.180	3.031	Industri og bergverk	3.229	3.412	
4.778	4.698	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	5.228	5.329	
4.437	3.695	Hotell og handel	3.864	4.620	
7.874	7.712	Sjøfart	7.719	7.880	
14.044	12.859	Eiendomsdrift	12.930	13.526	
4.361	5.844	Forretningsmessig tjenesteyting	6.083	4.594	
2.944	3.440	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	3.881	3.279	
401	35	Øvrige sektorer	40	407	
87.152	91.676	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	95.033	89.744	

Morbank			Konsern	
2012	2013	Brutto utlån fordelt på sektor og næring	2013	2012
32.618	36.632	Lønnstakere o.l	38.724	33.828
86	269	Offentlig forvaltning	291	113
6.081	6.208	Jordbruk,skogbruk, fiske og fangst	6.455	6.246
2.166	2.334	Havbruk	2.238	2.288
2.072	1.946	Industri og bergverk	2.156	2.298
3.074	2.693	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	3.375	3.611
2.577	2.275	Hotell og handel	2.409	2.756
5.964	5.395	Sjøfart	5.626	5.970
12.261	10.957	Eiendomsdrift	11.602	11.740
3.108	3.646	Forretningsmessig tjenesteyting	4.670	3.304
2.057	2.284	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	2.719	2.384
401	2.391	Øvrige sektorer	37	407
72.464	77.030	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	80.303	74.943

Morbank			Konsern	
2012	2013	Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	2013	2012
38	37	Lønnstakere o.l	46	41
2	-	Jordbruk,skogbruk, fiske og fangst	1	3
14	14	Havbruk	14	14
13	9	Industri og bergverk	10	16
16	32	Bygg og anlegg	33	20
5	8	Hotell og handel	11	6
17	19	Eiendomsdrift	19	17
11	22	Forretningsmessig tjenesteyting	22	12
13	8	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	16	15
129	150	Sum individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	173	144

Morbank			Konsern	
2012	2013	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	2013	2012
21	17	Lønnstakere o.l	25	25
0	0	Offentlig forvaltning	0	0
11	10	Jordbruk,skogbruk, fiske og fangst	11	14
2	2	Havbruk	3	2
17	9	Industri og bergverk	10	18
20	12	Bygg og anlegg	15	24
11	16	Hotell og handel	17	13
21	20	Sjøfart	20	21
30	24	Eiendomsdrift	25	30
18	26	Forretningsmessig tjenesteyting	27	21
3	6	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	8	5
1	0	Øvrige sektorer	0	1
155	144	Sum forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	163	173

Fordeling på geografiske områder

Morbank			Konsern	
2012	2013	Brutto utlån	2013	2012
28.295	29.497	Sør-Trøndelag	30.776	28.996
16.433	17.998	Nord-Trøndelag	18.943	17.332
15.992	17.006	Møre og Romsdal	17.688	16.527
335	494	Sogn og Fjordane	534	366
481	658	Nordland	714	528
5.261	5.337	Oslo	5.375	5.291
4.797	5.153	Landet for øvrig	5.386	5.033
870	886	Utlandet	886	870
72.464	77.030	Sum brutto utlån	80.303	74.943

Morbank			Konsern	
2012	2013	Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	2013	2012
14.354	14.968	Sør-Trøndelag	14.968	14.354
7.676	7.895	Nord-Trøndelag	7.895	7.676
4.457	4.626	Møre og Romsdal	4.626	4.457
100	127	Sogn og Fjordane	127	100
104	100	Nordland	100	104
1.007	1.128	Oslo	1.128	1.007
1.596	1.622	Landet for øvrig	1.622	1.596
54	50	Utlandet	50	54
29.348	30.516	Sum brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	30.516	29.348

Morbank			Konsern	
2012	2013	Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	2013	2012
36	381	Sør-Trøndelag	381	36
285	332	Nord-Trøndelag	332	285
297	296	Møre og Romsdal	296	297
-	150	Oslo	150	-
-	63	Landet for øvrig	63	-
618	1.221	Sum brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	1.221	618

		Konsern	
Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler		2013	2012
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler			
-	Inntil 1 år	157	285
-	Mellom 1 og 5 år	1.512	1.531
-	Over 5 år	208	151
Sum brutto fordringer		1.877	1.967
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler		47	66
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler		1.830	1.901
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:			
-	Inntil 1 år	124	266
-	Mellom 1 og 5 år	1.499	1.485
-	Over 5 år	207	150
Sum netto fordringer		1.830	1.901